

עצם הענין שהעולם נברא ע"י הקב"ה אפשר להסבירו לגוי וכידוע שגם על בני נח מוסת המצוה בהאמנת אלקות. אלא שבחיי אלקות זו שבעולם נק' בשם אלקים¹² היינו שהאלקות אינו באופן גלוי ממש. אמנם, לישראל קבע הקב"ה את המועדים לשמחה וע"ד מאמר¹³ משבחר הקב"ה יציעק ובניו קבע חודש של גאולה. שבהם האלקות היא באופן של גילוי ממש בבחי' ראי'. והגילוי הוא

דוקא בזמנים מסויימים, דבשם שענין זה יש לו הגבלות במקום. שגילוי האלקות הוא דוקא במקדש, כן הוא גם בזמן, שהגילוי הוא דוקא בזמנים מסויימים, בזמני המועדים. והטעם שהגילוי הוא דוקא במועדים, הוא, משום, שענין המועדים הוא ענין השמחה, מועדים לשמחה, אשר שמחה באה מדבר הגלוי דוקא. וכידוע שאין שמחה אלא ביין, וענין היין הוא שמחה דבר הנעלם¹⁶, כמאמר¹⁷ נכנס יין יצא סוד. ולפיכך הגילוי בבחי' ראי' הוא דוקא בזמני המועדים. ע"ד¹⁸ מה שבמלך ב"ד יש זמנים שהוא לעצמו, ויש זמנים שהוא מתגלה, ומלך ביפיו חזוניה ענין¹⁹.

וזהו הטעם שענין העצמי דרגל הוא בני"ט דוקא ולא בשבת, דאך ששבת היא למעלה מיו"ט כנ"ט, מכיון שבשבת מאיר בחי' העונג, וקראת לשבת עונג²⁰, דעונג אין ענינו ענין הגילוי לכן אין בו גם העצמי, דרגל דענינו גילוי כנ"ט. משא"כ בני"ט שהו"ע השמחה שענינה גילוי, ישנו העצמי דרגל. וכמבאר הענין בהמאמר¹⁴ בסגנון הקבלה, (בארובה) בהמשך וככה ל"ק אדמו"ר מהר"ש שהשנה היא שנת המאה להסתלקותו, דאיתא בפע"ח²¹ דשבת הוא בחי' מוחין דבאי ויו"ט הוא בחי' מוחין דאימא, אבל המוחין דבאי נמשכין ע"י רבלישים בחי' נה"י דבאי, ובחי' נה"י דאימא, משא"כ מוחין דאימא המשכתן היא ע"י לבוש אחד שהן נה"י דאימא, ומשום זה המשכת מוחין דאימא היא בגילוי יחוד. ולכן בשבת הוא ענין העונג ולא ענין השמחה, שאין ענינו גילוי, דלכן אין בו ענין הראי' (בעצמי דרגל) משא"כ יו"ט הוא ענין השמחה, ולכן יש בו העצמי דרגל.

- (12) ראה ספר הערכים-חב"ד ערך אומות העולם (כרך ב') ע"ע ע"ה. וש"נ. (13) שמו"ר פס"ו, א. (14) ראה סת"מ תר"ל שם ע' רפב. סה"מ תרע"ח שם ע' קעט.
- (15) פסחים קס. א. (16) ראה לעיל ד"ה ברוך שעשה נסים ע' סה ואילך. וש"נ.
- (17) עירובין סח. א. (18) ראה מקומות שנסמנו בהע' 14. לקו"ת שמע"צ פה, ד. ובכ"ט. (19) ישע"י לח, יז. (20) שם נח, יג. (21) שער מקראי קודש ספ"א. חובא גם בלקו"ת שם.

והי' מרי חורש כחדשו, ומרי שבת בשבתו יבוא כל כשר להשתחוות לפני אמר ה' ו', ואיתא במדרש, שענין זה, דיבוא כל כשר להשתחוות לפני היינו בביהמ"ק, והוא ע"ד ענין העצמי דרגל רגליים שהיתה בביהמ"ק, ולעתיד התי' העצמי דרגל בכל שבת וחודש. ומקשים, איך יוכלו כבוא בכך שבת ולחזור, אך זה מוכן ע"פ מ"ש בלעקוס, על הפסוק, מי אלה אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארבותיהם, שענינם כאים וטוענים אותם כו'. ויודעים הדיוקים כזה בדרושי רבותינו גשיאינו, ובפרט בדי"ה זה משנת תר"פ, דאם פסוק זה קאי בעצמי דרגל פירושלים, א"כ מדוע לא נזכרה בו העצמי דרגל כג' רגליים (שתהי' ג"כ ע"פ) והזכור רק העצמי בשבת ובר"ה. גם צריך להבין בעצם הענין דעצמי דרגל, מפני מה ה' ענין זה (בזמן שביהמ"ק ה' קיים) רק ביו"ט ולא בשבת, והלא שבת גבוה מיו"ט כידוע, ועד שכשיו"ט חל אחר השבת מבדילים בין שבת ליו"ט ואומרים ברוך המבדיל בין קודש לקודש, וא"כ, אם ברגל ה' ענין העצמי פירושלים כ"ש וע"י שהו' צ"פ בשבת. ולא ידך יש להבין, מדוע ישתנה ענין זה לע"פ, דאז התי' העצמי דרגל גם בשבת.

וביאר הענין הוא, דהנה אופן מציאות האלקות בעולם, אינו בהעלם צגמרי, שהו"י אפשר לידע מציאותו, ומתועלם עצמו, רואים, שיש לו בורא, וזהו מה שמצינו בגמרא¹ ששבעים הזקנים שחרגמו חתורה לחלמי המלך תרגמו גם את הפסוק בראשית ברא אלקים, אלא ששינו את סדר הפסוק, וכתבו אלקים ברא בראשית כדי שלא יסעה לחשוב שבראשית הוא שם (כמבאר במ"א בארובה), בזמן מובן, אשר היינו באופן הגילוי שהוא בבחי' ראי'.

בהקדם ביאר כללות ענין העצמי דרגל. דהנה העצמי נקראת בשם בא"י, כלשון ההלכה בנוגע לקרבותו הדרגל שנקראים עולת ראי', וכן הוא גם בשון הכתוב ראה כל זכור, ואר"ץ² כשם שבא בראות כל בא פירות. מזה מובן, שעיקר החידוש בעצמי דרגל הוא שאז ה' נצטו אלקות בבחי' בא"י דאף שישנו אמר³ וראה גו' את פני ה' אלקיך גו', היינו שהיתה גם מעלת גילוי הפנימיותו, פני ה"א, מ"מ עיקר ההדרגה היא במעלת הראי', היינו באופן הגילוי שהוא בבחי' ראי'.

- (1) ישע"י סו, כג. (2) ראה פס"ר פ' שבת ור"ח ב. יל"ש ישע"י בסופו. יל"ש חתלים רמו השמא. (3) פס"ר שם ג. יל"ש ישע"י רמו תקנ. (4) ישע"י ס, ח. (5) סה"מ תר"ל ע' רנו ואילך. וראה ד"ה שלש פעמים בסה"מ תרע"ח ע' קעב ואילך.
- (6) סה"מ תר"ל שם ס"ע רסב. (7) שם ס"ע רסא. סה"מ תרע"ח שם ע' קעט. (8) משפטים כג, יז. ראה סו, פז. ועוד. (9) תניגה ב, א. (9*) ראה שם. (10) ראה לקו"ת ברכה צח, ב. (11) סופרים א, ז. מגילה ס, א. וראה פירוש"י וחומ"י וחדא"ג שם.

הנחת הח' בלתי מוגה
פס"ו א"י
פס"ו א"י
פס"ו א"י
פס"ו א"י

פס"ו א"י
פס"ו א"י
פס"ו א"י

פס"ו א"י
פס"ו א"י
פס"ו א"י

הדיבור (כ) 200
200
530

אמנת לע"פ חתי העלי' לרגל גם בשבת ור"ח, מדי חודש בחדשו ומדי שבת בשבתו, משום שלע"פ חתי' תוס' אור גילויי ב"ת' לשבת, דחודש בחודש היינו חודש של חודש ושבת בשבתו הוא שבתו של שבת* 21, לפיכך לא יהי' או הסתר הַלבושים ויהי' גילוי הענין כמו שהוא למעלה, ולכן יהי' או גילויי בבחי' ראי' בשבת ור"ח.

והנה כביאור הטעם שלא נזכר ענין העלי' לרגל בג' המועדים לע"פ (בפסוק זה והי' מדי חודש גו'), מבאר בהמאמר שם שהוא "מפני שברגלים הי' גם בזמן כיהמ"ק, ולע"פ יהי' התחדשות שגם בר"ח ובשבת יבואו לראות פני השכינה" ויש להוסיף בזה שבעצם, גם בענין הראי' שבג' רגלים יהי' חידוש לע"פ, אלא שעיקר החידוש יהי' בשבת ור"ח. והענין הוא, דהנה ידוע (ומובא במאמר זה), ששבת נקרא בשם קודש, שבת קודש, וי"ט נקרא בשם מקרא קודש, משום שבו קורין וממשיכין בחי' הקודש לשבת* 22, ומזה מובן דכשם שבענין השבת יהי' חידוש לע"פ, שיהי' או גילויי בבחי' שבתו של שבת, ע"ז יהי' חידוש, גם בני"ט שענינו הוא המשכת הקודש דשבת, אך ההפך ביניהם הוא, דהחידוש בשבת יהי' חידוש מעיקרא, ע"ז חידוש יש מאין, משא"כ החידוש דני"ט הוא בבחי' חידוש הישנות, שגם חידוש הישנות נקרא בשם חידוש* 23, אבל אי"ז חידוש כ"כ כמו חידוש מעיקרא, שהוא יש מאין, ויש לומר, דמ"ש בהמאמר שם, שלע"פ יהי' התחדשות בשבת ור"ח דקרא (שמוה משמע דבג' רגלים אינן כזה חידוש לע"פ), הכוונה בזה היא, לחידוש מעיקרא, שזה יהי' בשבת ור"ח, משא"כ ברגלים יהי' חידוש הישנות בלבד.

וזהו והי' מדי חודש בחדשו (ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות לפני אמר ה', היינו שענין זה (ההשתחוואה) חתי' גם בדרגא גבי גמולת, וכמו שמדייק בהמאמר שם 24 שאמרו כל בשר יבוא להשתחוות, ויש להוסיף, שהדיוק בזה הוא, דענין ההשתחוואה, שקשור עם ענין הראי' וכנ"ל שענין ההשתחוות לפני הוא דוגמת עלי' לרגל שעיקרה הוא ראי', יראה כל זכורך, יהי' לא רק בענין בשר אלא גם בהבשר עצמו, וענין זה [מה שבחי' בשר גשמי יבוא להשתחוות] הוא מצד ענין הַבְּשִׂיטָה שבו, וכמ"ש בהמאמר (שבשר הוא רך ועניו, ולכן, עם היותו דרגא תחתונה ביותר (בשר

21* ראה גם ד"ה זה בלקו"ת ברכה (צו, ג). 22 ראה לקו"ת צו יב, א. 23 ראה סה"מ אחתיל לאזניא על קמפ. קמח. ובכ"מ. 24 סה"מ תר"ל ע' רסג. סה"מ תר"ח ע' קפ. וראה גם ד"ה זה בס' מאמרי אדה"ץ הקצרים (ר"ע קסו. קסח). אה"ת בראשית כרך ב' הלז, א.

גשמי), מ"מ, מצד הביטול שבו, חתי' בו גם הראי' ונתשתחוואה. ויש לקשר זה, גם עם מ"ש בריש פרשתנו 25: וארא גו' דחת להם את ארץ, כנען את ארץ מגוריהם אשר גרו בה, דע"י בחי' ארץ, ענין הביטול, באים לוארא, ענין הראי'. ובהו גופא יש צ' ענינים, א) ארץ כנען ב) ארץ מגוריהם ג) אשר גרו בה, שמבאר אמר"ל בהערותיו דזוהר ריש פרשתנו 26: שהם ג' ענינים, דיש לומר שג' ענינים אלו הם ג' הבחינות המבוארות בתו"א בתחלתו 27 עה"פ 28 ארץ ארץ ארץ שמעו דבר ה', שהם כנסי' וחושבע"פ ומצות.

ויהי רצון, שע"י קיום פסוק זה כמעשה בפועל, דהמעשה הוא העיקר 29, ובפרט כשלומדמים אותו וקורין אותו בהתמטרה ובברכה לפני' ולאחרי', ובפרט שאומרים זה בס"ס ההמטרה פעמיים, כדי לסיים בדבר טוב, בביאת משיח צדקנו, בשמחה ובטוב לבב.

25 ו, ג ואילך. 26 ע' מט ואילך. 27 א, ג. 28 ירמ"י כב, כט. 29 אבות מ"א מ"ז.